

Infootsingu põhimõtted ja tervishoiualased infoallikad

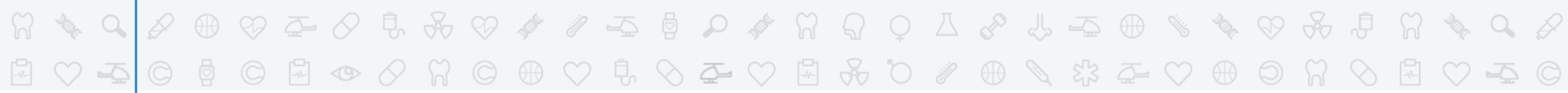
TALLINNA TERVISHOIU KÕRGKOO
TALLINN HEALTH UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Infovajadus (*information need*) on lünk inimese teadmiste ja selle vahel, mida tal oleks vaja teada lahendamaks teadmiste puudusest tingitud probleemi.

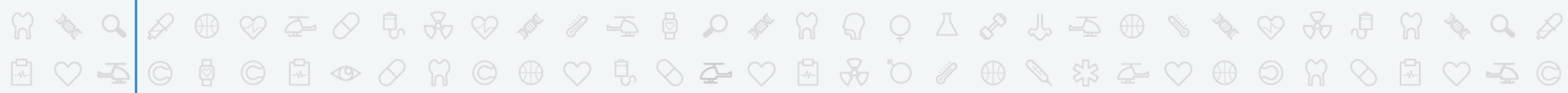
Kui kiiresti me leiame just meile vajaliku ja asjakohase info, sõltub meie **infokirjaoskuse** / **infopädevuse** / **infootsioskuse** (*information literacy*) tasemest ning oskusest sõnastada **infopäring** (*query*).

- Infopäring on sõnaliselt väljendatud infovajadus.
- Infopäringu saab sõnastada, kui on teada, millised lüngad infootsija teadmistes täitmist vajavad.
- Infokirjaoskusega inimene saab aru, millal ta infot vajab ning teab, kuidas seda leida, hinnata ja kasutada.
- Infokirjaoskus sõltub meie infoanalüüsivõimest ning oskusest eraldada infoüputusest ja infoüleküllusest infoüra ning selekteerida ainult see info, millel on meie jaoks vajalik infoväärtus.

- ✓ infovajaduse äratundmise oskus;
- ✓ arusaamine, et arukad otsused põhinevad täpsel ja ammendaval informatsioonil;
- ✓ oskus määratleda sobivaid infoallikaid;
- ✓ oskus kasutada edukaid otsingu strateegiaid info hankimiseks;
- ✓ oskus kasutada infoallikaid paber- ja elektronkandjatel;
- ✓ oskus hinnata leitud infoallikaid ja informatsiooni;
- ✓ oskus integreerida uus informatsioon olemasolevate teadmistega;
- ✓ oskus kasutada informatsiooni probleemide lahendamiseks.

Doyle, C. (1994). Information literacy in an Information Society: Concept for the Information Age. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED372763.pdf>

Info üleküllus ja võimetus selles orienteeruda võib põhjustada **info ülekoormuse / infoväsimuse sündroomi** (*information overload syndrome* (IOS) / *information fatigue syndrome*) – see on haiguslik seisund, mille sümptomiteks on **keskendumisvõime langus** lühimälu üleküllastatuse tagajärjel, tööviljakust vähendav **rööprähklemine, ärritus**, mis võib viia vihahoogudeni ja teised sümptomid, mis **viimaks võivad viia läbipõlemiseni**.

Seega on oluline infovajadus ära tunda, leida üles relevantne info, hinnata selle kvaliteeti ja lõpuks infot ka kasutada, et infovajadus rahuldatud saaks.

- ✓ Argielu infovajadus
- ✓ Vaba aja infovajadus
- ✓ Kodaniku infovajadus
- ✓ Erialane infovajadus

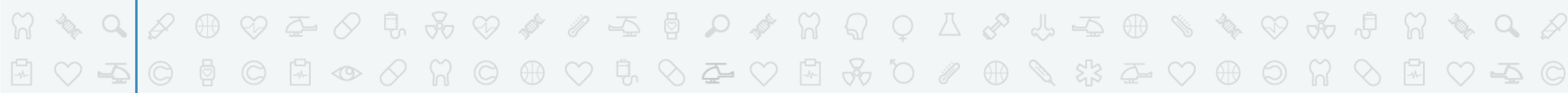
Üldine erialane infovajadus

Eesmärgi infovajadus

Funktsionaalne infovajadus

Infovajadus võib lähtuda otsitava info iseloomust või laadist:

- ✓ Teaviku- või dokumendiotsing – otsime konkreetse raamatu jms asukohta
- ✓ Faktiotsing – otsime konkreetset fakti või andmeid
- ✓ Teemaotsing – otsime materjale (raamatud, artiklid, pildid jms) teatud teemal

Omamaks ülevaadet teadusliku mõtte arengust, selle tänapäevasest tasemest ja võimalikest arengusuundadest vajab iga spetsialist oma erialasse puutuvate küsimiste kohta infot.

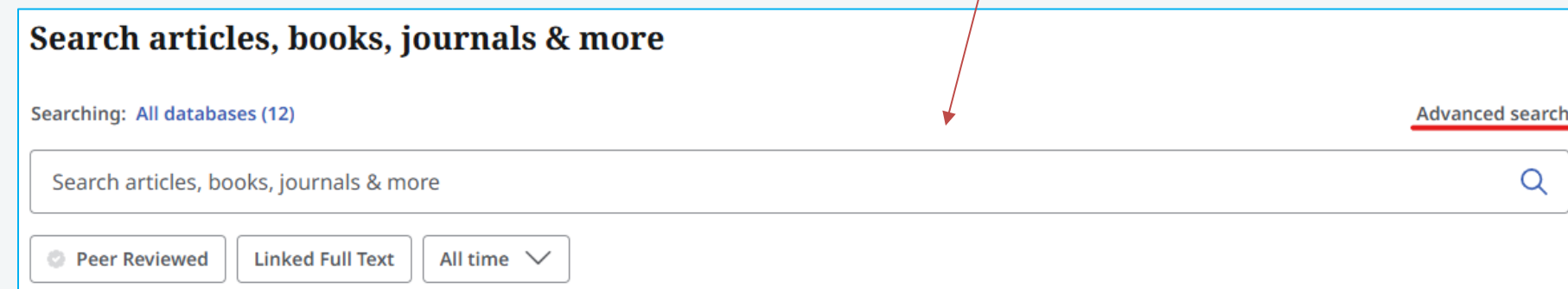
Erialane teave uueneb pidevalt koos eriala enda arenguga.

Konkreetselt ülesannet lahendades ei vaja spetsialist niivõrd üldisi seisukohti ja teoreetilisi üldistusi, kui just kitsast küsimust käsitlevaid allikaid.

- ✓ **Sõnasta** vastust vajav **uurimisküsimus**
- ✓ **Leia** põhimõistetele **sünonüümid**
- ✓ **Vali** andmebaas/infoallikas
- ✓ **Pane** paika otsingustrateegia ja **teosta** otsing
- ✓ **Selekteeri** otsingu **tulemused** ja **hinda** nende **relevantsust**
- ✓ Vajadusel **korrigeeeri** otsingustrateegiat
- ✓ Vajadusel **vali rohkem ja/või teistlaadseid** infoallikaid, **muuda** otsisõnu ja **korda** otsingut
- ✓ **Laadi** sobivad **kirjed viitehaldustarkvarasse**
- ✓ **Dokumenteeri otsingukäik:** milliseid infoallikaid kasutasid, kui palju vasteid said ja mitut neist kasutasid

Paljud andmebaasid annavad vaikumisi ette **lihtotsingu** akna (nt *Basic Search*, *QuickSearch*), kus otsitakse andmebaasi mitmelt väljalt korraga. Sisestada võib nt sõnu pealkirjast, autorite hulgast, täistekstist või märksõnu. Otsingu täpsustamiseks saab kasutada Boole'i operaatoreid ja metamärke. Igas andmebaasis toimivad need erinevalt. Kuidas nimelt, saate teada andmebaasi abifailist (otsi veebilehel linki *Search Tips* vms).

Liitotsing (inglise keeles enamasti *Advanced Search*) on täpsem otsing, kus saab kasutada mitmeid otsisõnu. See on hea võimalus oma otsingut suunata.

Võite näiteks otsida:

- ✓ ühe autori töid;
- ✓ pealkirja järgi;
- ✓ artikleid kindlast ajakirjast.

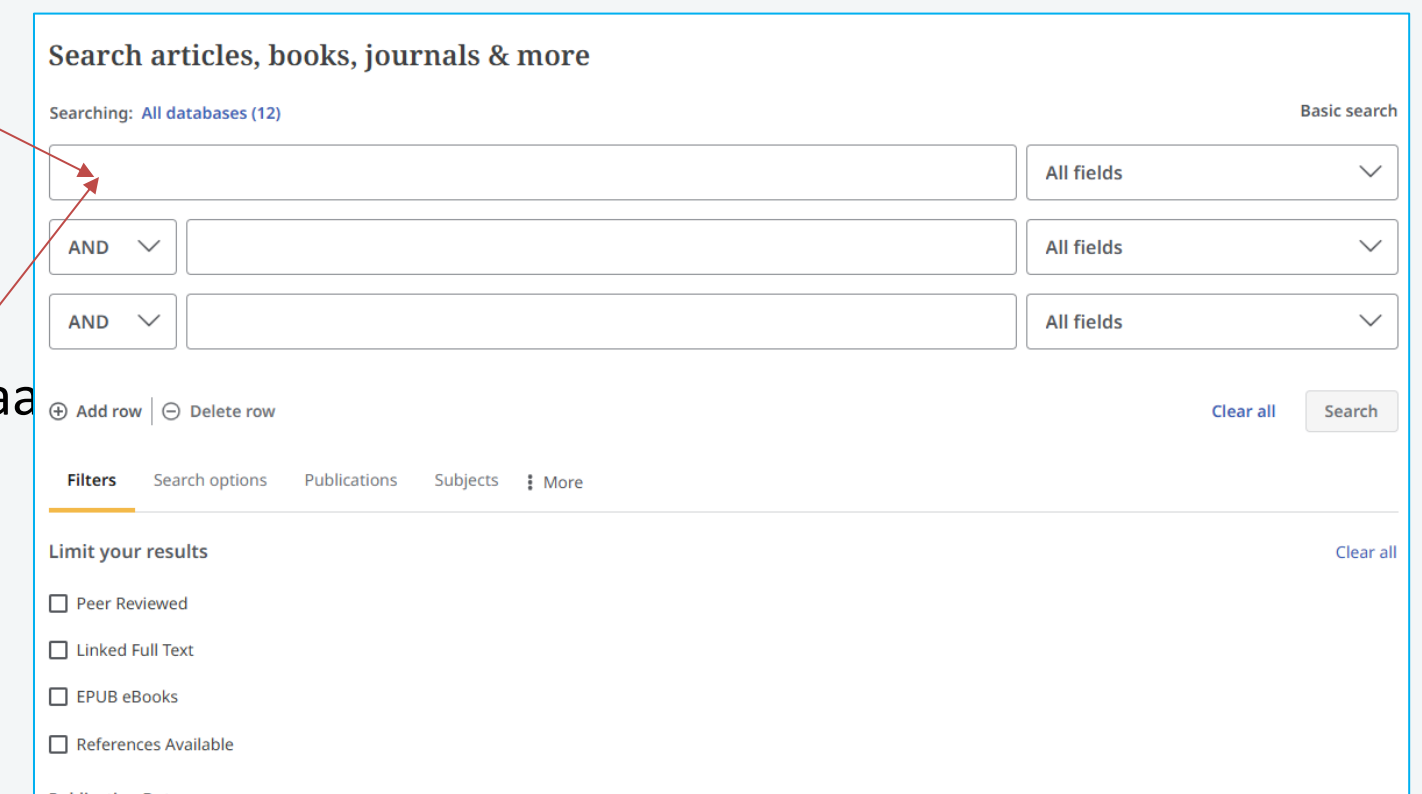
Ilumisaeg (*Date Range*): saab määrata, mis aastast alates või millisel ajavahemikul ilmunud allikaid otsida.

Täistekst (*Online full text*): saab määrata, et soovitakse ainult neid tulemusi, kus täistekst on olemas.

Otsing konkreetsest allikast (*Publications*): saab teha otsingut ühe ajakirja artiklite hulgast.

Eelretsenseeritud (*Peer reviewed*): võib valida, et otsida vaid eelretsenseeritud artikleid.

NB! Ära unusta piiranguid eemaldada, kui ei soovi neid ka järgmistes otsingutes kasutada!

E-kataloog ESTER ja selle võimalused

Info raamatukogu teavikute kohta on leitav e-kataloogist ESTER. See on Eesti suuremate raamatukogude ühiskataloog, milles on ka Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli raamatukogu teavikute andmed.

https://www.ester.ee/search~S29*est

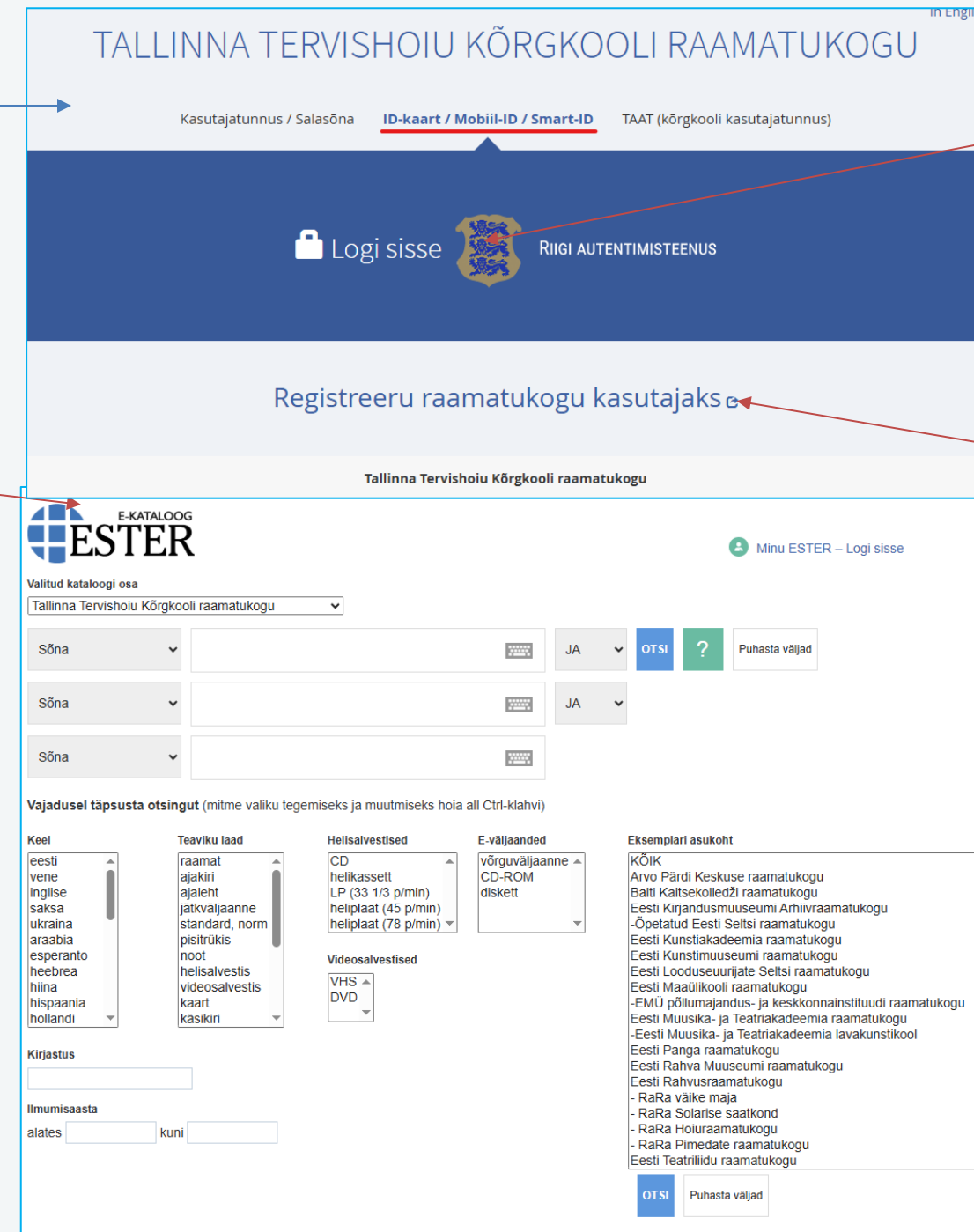
Nutiseadmesõbralik e-kataloog kohandub vastavalt arvuti- või telefoniekraani suurusele.

Kuva on veidi erinev seadme püsti- või pöikiasendis.

Kõik e-kataloogi funktsioonid on olemas ka nutiseadmes.

Eksemplaride näitamine on ülevaatlikum, lisaks on võimalus kõikide eksemplaride kuvas järjestada eksemplare asukoha, kohaviida, staatuse ja märkuste veeru alusel, klõpsates veeru päisel.

https://www.elnet.ee/juhend/ester/ekataloog_ester.php

Minu ESTERisse sisse logides näete enda andmeid ja laenutusi ning saate teha pikendamisi.

Siin saate end registreerida kõrgkooli raamatukogu kasutajaks.

Kohaviidad ja raamatute leidmine Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli raamatukogus

Olles leidnud e-kataloogis ESTER endale vajaliku teaviku, saate vaadata sellega seotud infot:

- ✓ ilmumisandmed;
- ✓ kas ja millis(t)es raamatukogu(de)s seda leidub;
- ✓ kas seda on võimalik laenata või on teavik vaid raamatukogus kohapeal kasutamiseks.

Oluline on **kohaviit** – selle järgi leiate teaviku raamatukogus riiulist üles.

Iga number vastab raamatukoguliigituses konkreetsele teemale – nii number kui ka teema on raamatukogus märgitud riiulite otstele ja vastava teema juures riiulil.

Tähekombinatsioon numbrite järel on üldjuhul teaviku autori perekonnanime kolm esimest tähte.

Iga teema siseselt on teavikud paigutatud alfabeetiliselt.

Rohkemade asukohtade vaatamiseks klõpsa ikoonil

VAATA KÕIKI EKSEMPLARE VÕI VALI AASTAKÄIK / KÕIDE

☐ Vali kirje

Salvesta kirjed kausta

Pealkiri

Fütoterapia : ravimine taimedega : taimede kasutamine seedetrakti haiguste raviks / Udo Margna ; Tallinna Tervishoiu Kõrgkool, farmaatsia õppetool

Autor

Margna, Udo, 1934-2019, autor

Ilmunud

Tallinn : Teaduste Akadeemia Kirjastus, 2014 ([Tallinn : Tallinna Raamatutrükikoda])

Ilumiskoht

Harjumaa

Kirjeldus

151 lk. ; 24 cm

Püsiliik

https://www.ester.ee/record=b3441166*est

Teata veast

Eksemplariid

Täiskirje

MARC kuva

Lisainfo

VAATA KÕIKI EKSEMPLARE VÕI VALI AASTAKÄIK / KÕIDE

Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis kaitstud lõputööde ja magistrیتööde leidmine

<https://www.ttk.ee/et/raamatukogu/e-ressursid>

Juurdepääs kõrgkoolis kaitstud lõputööde ning magistrite arendusprojektide/magistritööde andmete

Raamatukogukataloogis [ESTER](#) on nähtavad viimasel kümnel kalendriaastal kõrgkoolis kaitstud [lõputööde andmed](#) ja magistrite [arendusprojektide ja magistritööde andmed](#) ning kättesaadavad neist viimase viie kalendriaasta täistekstid. Juurdepääsu saamiseks täistekstile, mis on vanem kui viis (5) aastat ja mitte vanem kui kümme (10) aastat, tuleb e-mailile raamatukogu@ttk.ee esitada allkirjastatud [taotlus](#)

Farmatseudi õppekava lõputööd

Hambatehniku õppekava lõputööd

Optometristi õppekava lõputööd

Tegevusterapeudi õppekava lõputööd

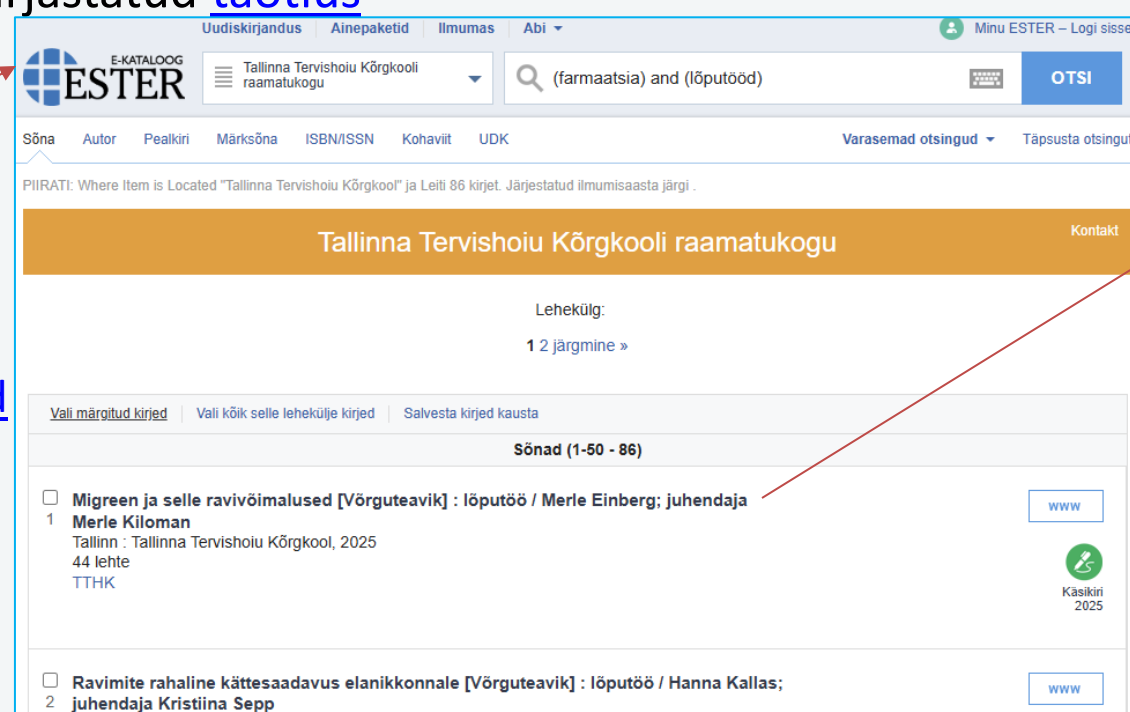
Tervisedenduse õppekava lõputööd

Õe õppekava lõputööd

Ämmaemanda õppekava lõputööd

Terviseteaduse magistrite arendusprojektid ja magistritööd

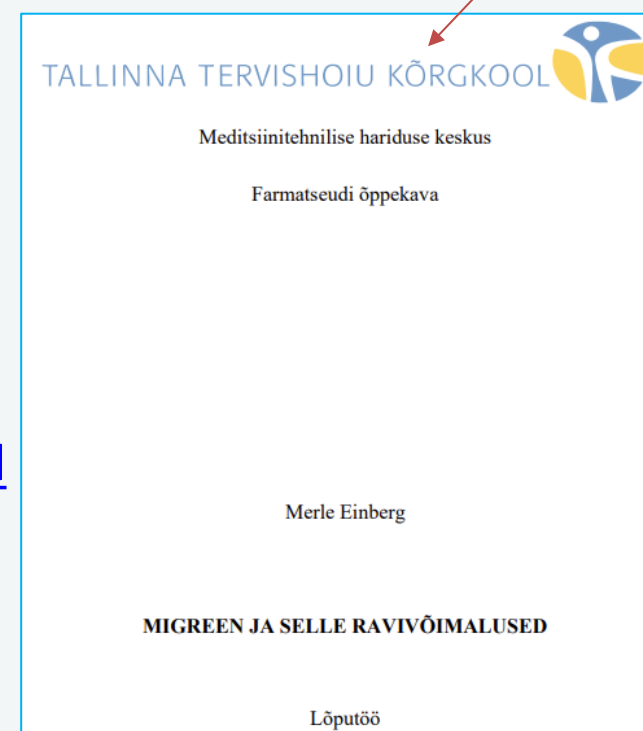
[Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis kaitstud lõputööde ning magistrите arendusprojektide andmed raamatukogu e-kataloogis ESTER: juhised otsingu teostamiseks](#) Otsijuhend

Pealkiri
Autor
Ilmunud
Kirjeldus
Püsilink

Migreen ja selle ravivõimalused [Võrguteavik] : lõputöö / Merle Einberg; juhendaja Merle Kiloman
Einberg, Merle, autor
Tallinn : Tallinna Tervishoiu Kõrgkool, 2025
44 lehte
https://www.ester.ee/record=b5752975*est

TÄISTEKST

Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolile soetatud e-ressursside juurdepääsuinfo

Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolil on soetatud juurdepääs näiteks erinevatele ajakirjadele (küsi sisselogimisparoolid raamatukoguhoidjalt):

British Association of Occupational Therapy <https://www.rcot.co.uk/>

Juurdepääs ajakirjadele:

- **American Journal of Occupational Therapy**
- **Australian Occupational Therapy Journal**
- **British Journal of Occupational Therapy**
- **Canadian Journal of Occupational Therapy**

Occupational Therapy News (OTnews) <https://www.rcot.co.uk/news/otnews>

Lisaks on mitmetele ajakirjadele ning andmebaasidele juurdepääs koolisisest IP-põhiselt ja majaväliselt VPN-i põhiselt.

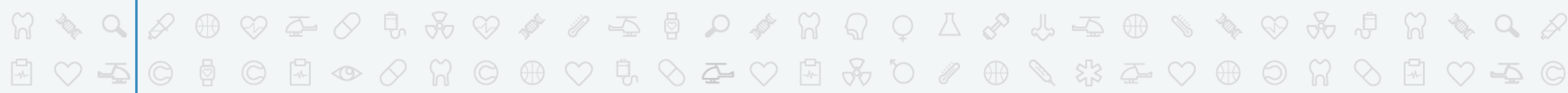
VPN ühendus ehk kaugjuurdepääs

IP-põhistele (kõrgkooli arvutivõrgu kaudu ligipääsetavatele) ressurssidele majaväliselt juurdepääsemiseks on tarvis seadistada oma arvutis VPN (*virtual private network*) ehk virtuaalne privaatvõrk.

VPN loob turvalise, krüpteeritud ühenduse, mille kaudu saate kõrgkoolist väljaspool kasutada ilma paroolideta mitmeid kõrgkoolile soetatud online ajakirju, e-raamatuid ja andmebaase <https://www.ttk.ee/et/raamatukogu/e-ressursid>

Kaugjuurdepääsu seadistamise juhendid leiad <https://www.ttk.ee/et/vpn-ühendus>

Kui Sul ei õnnestunud luua kõrgkooliväliselt oma arvutisse kõrgkooli arvutivõrguga VPN ühendust, võta palun ühendust kõrgkooli IT-osakonnaga.

Meditsiini- ja tervishoiualased teabeallikad - SÕNASTIKUD

Google`ist leiab laia valiku. Üks näide:

The Free Dictionary by Farlex. Medical Dictionary <https://medical-dictionary.thefreedictionary.com/>

Medical Dictionary

The main source of TheFreeDictionary's Medical dictionary is *The American Heritage® Stedman's Medical Dictionary, Second Edition*, which provides authoritative descriptions of medical conditions, medications, anatomical terms, noted medical personalities and much more.

The American Heritage® Stedman's Medical Dictionary is ideal for both medical professionals and anyone who wants to keep up with the burgeoning array of terminology found in today's medical news. By avoiding jargon, the dictionary offers concise and easily accessible information for users searching for descriptions of over-the-counter or prescription medications, medical abbreviations, test procedures, medical research topics, or illnesses. Over 45,000 entries from all areas of medicine and healthcare are included.

The Medical dictionary also draws from *The Gale Encyclopedia of Medicine, Second Edition*, which provides information on nearly 1,700 common medical disorders, tests, and treatments, and bridges the gap between basic consumer resources and highly technical professional materials.

Please note that this information is not intended to be used in place of a visit, consultation, or advice of a medical professional.

Live Searches

Here's what people are searching for right now in Medical Dictionary:

- zoo-
- SPRINT
- Sterapred
- UA
- elbow
- kinks

The most popular medical definitions:

testosterone
n.
A steroid hormone and the most potent naturally occurring androgen that is formed by the interstitial cells of the testes, and possibly by the ovary and adrenal cortex, may be produced in nonglandular tissues from precursors such as androstenedione, and is used in the treatment of hypogonadism, cryptorchism, carcinomas, and menorrhagia.

osteoarthritis
n. Abbr. OA
A form of arthritis, occurring mainly in older persons, that is characterized by chronic degeneration of the cartilage of the joints. Also called *degenerative joint disease*, *hypertrophic arthritis*, *osteoarthrosis*.

Other popular articles in the medical dictionary:

- acne
- detoxification
- paroxetine
- rishatas

Definitsioonid antakse koos viidetega, saab kontrollida inglise keelset õigekirja ja hääldust, saab teavet konkreetse haiguse, selle diagnoosimise, ravimeetodite, ennetusvõimaluste ja kasutatavate ravimite kohta.

acne

Also found in: Dictionary, Thesaurus, Financial, Acronyms, Encyclopedia, Wikipedia.

Acne

Definition

Acne is a common skin disease characterized by pimples on the face, chest, and back. It occurs when the pores of the skin become clogged with oil, dead skin cells, and bacteria.

Description

Acne vulgaris, the medical term for common acne, is the most common skin disease. It affects nearly 17 million people in the United States. While acne can arise at any age, it usually begins at [puberty](#) and worsens during adolescence. Nearly 85% of people develop acne at some time between the ages of 12-25 years. Up to 20% of women develop mild acne. It is also found in some newborns.

The sebaceous glands lie just beneath the skin's surface. They produce an oil called sebum, the skin's natural moisturizer. These glands and the hair follicles within which they are found are called sebaceous follicles. These follicles open onto the skin through pores. At puberty, increased levels of androgens (male hormones) cause the glands to produce too much sebum. When excess sebum combines with dead, sticky skin cells, a hard plug, or comedo, forms that blocks the pore. Mild noninflammatory acne consists of the two types of comedones, whiteheads and blackheads. Moderate and severe inflammatory types of acne result after the plugged follicle is invaded by *Propionibacterium acnes*, a bacteria that normally lives on the skin. A pimple forms when the damaged follicle weakens and bursts open, releasing sebum, bacteria, and skin and white blood cells into the surrounding tissues. Inflamed pimples near the skin's surface are called papules; when deeper, they are called pustules. The most severe type of acne consists of cysts (closed sacs) and nodules (hard swellings). Scarring occurs when new skin cells are laid down to replace damaged cells.

The most common sites of acne are the face, chest, shoulders, and back since these are the parts of the body where the most sebaceous follicles are found.

Causes and symptoms

The exact cause of acne is unknown. Several risk factors have been identified:

- Age. Due to the hormonal changes they experience, teenagers are more likely to develop acne.
- Gender. Boys have more severe acne and develop it more often than girls.
- Disease. Hormonal disorders can complicate acne in girls.
- Heredity. Individuals with a family history of acne have greater susceptibility to the disease.
- Hormonal changes. Acne can flare up before menstruation, during [pregnancy](#), and [menopause](#).
- Diet. No foods cause acne, but certain foods may cause flare-ups.
- Drugs. Acne can be a side effect of drugs including tranquilizers, antidepressants, antibiotics, [oral contraceptives](#), and anabolic steroids.
- Personal hygiene. Abrasive soaps, hard scrubbing, or picking at pimples will make them worse.
- Cosmetics. Oil-based makeup and hair sprays worsen acne.
- Environment. Exposure to oils and greases, polluted air, and sweating in hot weather aggravate acne.
- Stress. Emotional stress may contribute to acne.

Acne is usually not conspicuous, although inflamed lesions may cause [pain](#), tenderness, [itching](#), or swelling. The most troubling aspects of these lesions are the negative cosmetic effects and potential for scarring. Some people, especially teenagers, become emotionally upset about their condition, and have problems forming relationships or keeping jobs.

Diagnosis

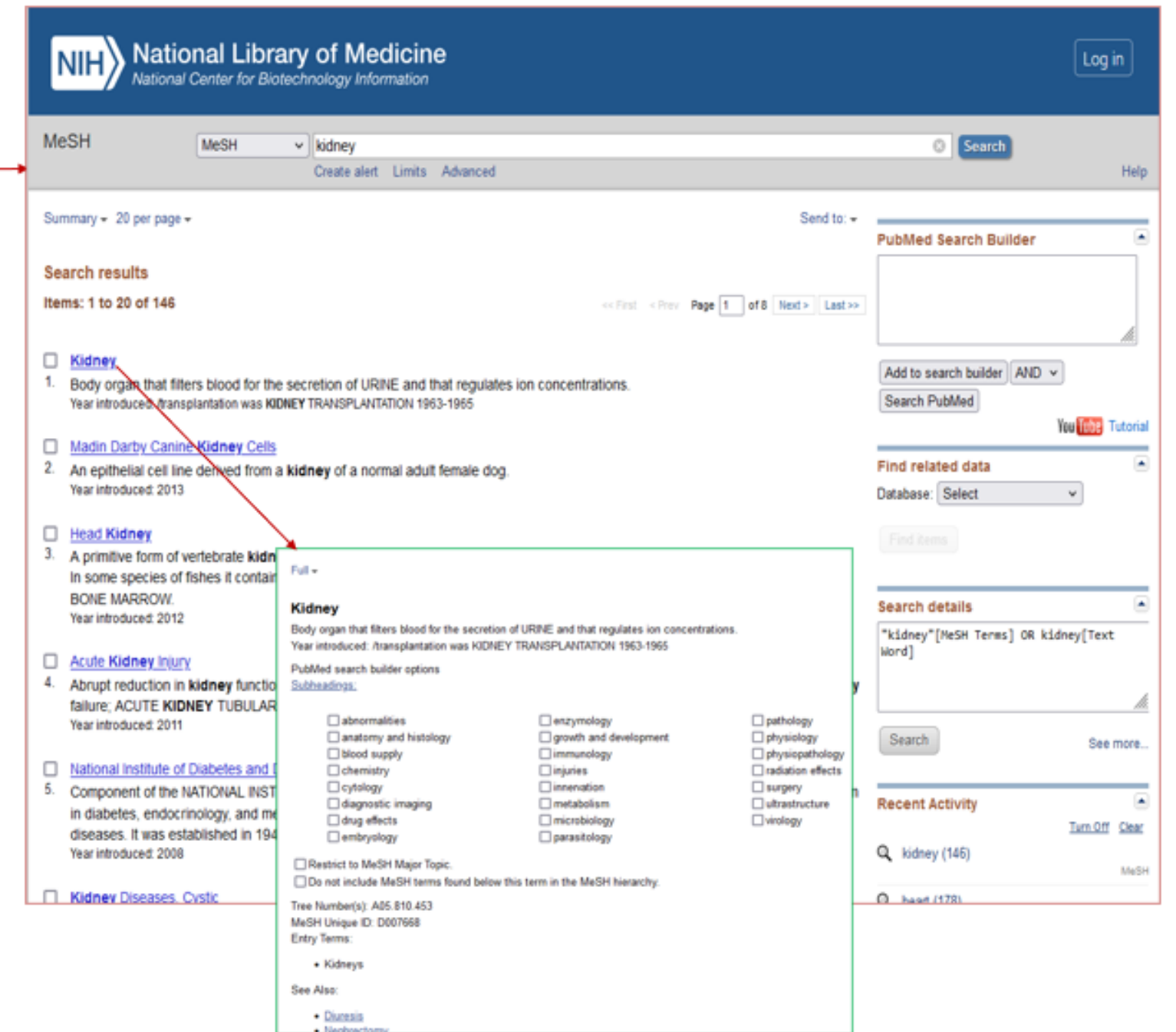
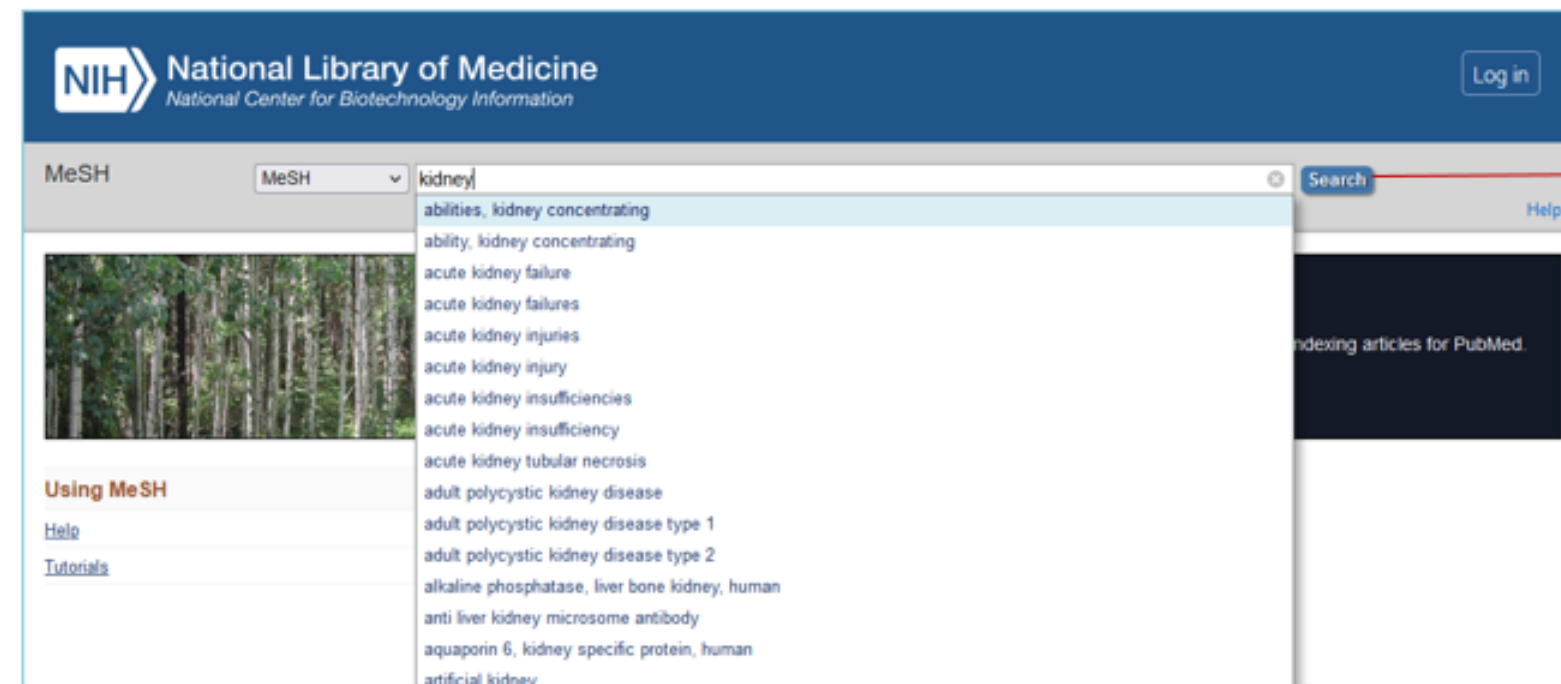
MeSH (Medical Subject Headings) – inglisekeelsete meditsiinalaste terminite märksõnastik

Märksõna on sõna, millega kirjeldatakse artikli, raamatu vms sisu. Märksõnade abil teostatakse märksõnaotsing.

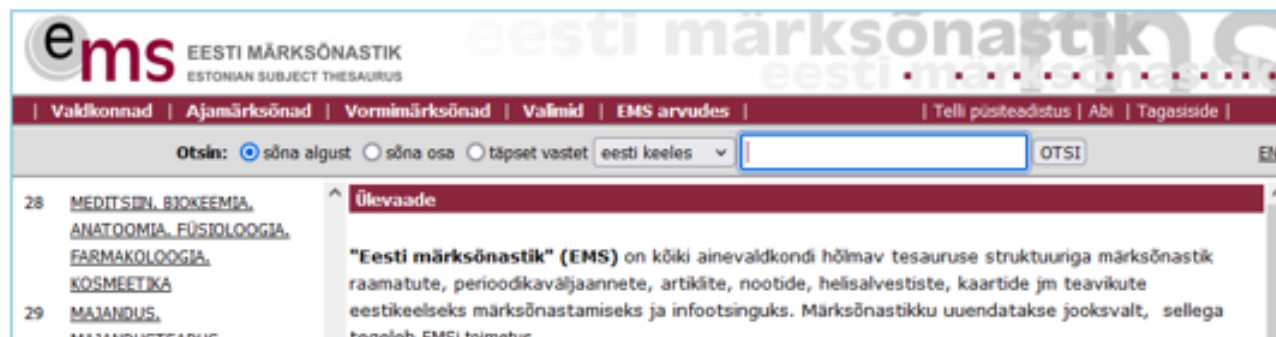
Märksõnastik proovib kajastada kogu konkreetse valdkonna sõnavara ning esitab mõisteid ja nende vahelisi seoseid.

MeSH sisaldab ligi 30 000 märksõna (meditsiiniterminite) ning seda koostab ja haldab Ameerika Ühendriikide Rahvuslik Meditsiiniraamatukogu (National Library of Medicine)

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh/>

Eesti Märksõnastik (EMS) <https://ems.elnet.ee/index.php> sisaldab muuhulgas meditsiini ja tervishoiuga seotud märksõnu (otsida saab ka inglise keelseid märksõnu), kuid ingliskeelsetes teadusandmebaasides otsinguid tehes peaks eelistama MeSHi.

ANDMEBAASID <https://www.ttk.ee/et/raamatukogu/andmebaasid>

Scopus <https://www.scopus.com>

Scopus

Search Lists Sources SciVal ? ? Create account Sign in

Start exploring

Documents Authors Researcher Discovery Organizations Scopus AI ^{New} Search tips ?

Search within
Article title, Abstract, Keywords

Search documents *

+ Add search field + Add date range Advanced document search >

Copilot steps:

- Creating a plan to answer your query
- Performing natural language search
- Performing keyword search
- Generating summary

Vaata tutvustavat videot <https://youtu.be/fL7IK49FLNA>

Start exploring

Documents Authors Researcher Discovery Organizations Scopus AI ^{New}

Explore topics and discover relevant references since 2003

What would you like to learn more about?

☐ Deep research

Conversation history

[Sign in](#) or [create account](#) to save and revisit your conversations.

Conversation examples

- ↳ What impact do microplastic pollutants have on marine biodiversity in coastal regions?
- ↳ How can international cooperation be improved to effectively address global climate change?
- ↳ How does chronic sleep deprivation affect cognitive decline in aging populations?

Clarivate

Web of Science™

Smart Search

Advanced Search

Research Assistant ⓘ

MENU

DOCUMENTS

RESEARCHERS

Search in: Web of Science Core Collection ▾ Editions: All ▾

FIELDDED SEARCH

QUERY BUILDER

CITED REFERENCES

Topic ▾

Example: oil spill* mediterranean

+ Add row

+ Add date range

✕ Clear

🔍 Search

<https://dspace.ttk.ee/bitstream/handle/123456789/276/WoSjuhend2025.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Web of Science <https://www.webofscience.com/wos/woscc/basic-search>

Otsingut saab piirata ka näiteks konkreetse ajakirjaga.
Vali *Publication Titles* ning sisesta otsiaknasse soovitud ajakirja nimi.

DOCUMENTS RESEARCHERS

Search in: Web of Science Core Collection Editions: All

DOCUMENTS CITED REFERENCES

Publication Titles

Example: Cancer* OR Molecular Cancer

European Journal of Organic Chemistry

Search

All Fields

Topic

Title

Author

Publication Titles

Year Published

Affiliation

Funding Agency

Publisher

Publication Titles

Searches for journal titles, book titles, proceedings titles, and more. Also referred to as "source titles."

Examples:
clin* nucl* med*
"Journal of Agricultural and Food Chemistry"

Clear Search

Sign in to access

TALLINN HEALTH CARE COLLEGE Clarivate Analytics

Liikudes kursoriga otsivälja nimele, avaneb selle lühitutvustus koos otsingu näidetega.

Quick Filters

- ☐ Review Article 1,422
- ☐ Early Access 151
- ☐ Open Access 2,735
- ☐ Enriched Cited References 256

Publication Years

- ☐ 2024 450
- ☐ 2023 611
- ☐ 2022 753
- ☐ 2021 694
- ☐ 2020 859

See all >

Document Types

Researcher Profiles

- ☐ de Meijere, A. 105
- ☐ Reissig, Hans-Ulrich 71
- ☐ Christoffers, Jens 58
- ☐ Langer, Peter 57
- ☐ Hopf, Henning 54

See all >

1 Dehydrogenative N-N Coupling and Facile Synthesis of Cobalt C Tetrazene Based Ligand: Synthesis of Quinolines and Quinazolin Alcohols

Kumari, S; Maji, A; Ghosh, K

Sep 23 2024 | EUROPEAN JOURNAL OF ORGANIC CHEMISTRY 27 (36)

Enriched Cited References

Herein we first report the unprecedented synthesis of tetrazene-based cobalt complexes using dehydrogenation. These cobalt complexes were employed for dehydrogenative coupling reaction (quinoline, and quinazolinone). Based on control experiments and IR identification of intermediates...

View full text

2 Nonheme Fe Based Enzyme Mimics for Fine Organic Synthesis: Oxygenations

Talsi, EP and Bryliakov, KP

2024Aug 2024 (Early Access) | EUROPEAN JOURNAL OF ORGANIC CHEMISTRY

Since the milestone contribution by Chen and White in 2007, bioinspired non-heme bis-aminates have been at the forefront of studies related to designing catalytic approaches for direct oxidation of H bonds. This, however, has not developed into large-scale synthetic applications to date. The...

Full Text at Publisher

3 Reduction and Hydrocyanation of Aziridines with C-C Bond Cleavage

Kawamoto, Y; Yoshimura, T and Matsuo, JI

2024Aug 2024 (Early Access) | EUROPEAN JOURNAL OF ORGANIC CHEMISTRY

The carbon-carbon bond in three-membered ring of 2,3-diaryl aziridines was reductively cleaved to form dibenzylamine derivatives by electrocyclic ring opening of N-Li or N-Na aziridines followed by reaction with sodium borohydride in ethanol. Hydrocyanation of the 2-azaallyl anion with trimethyl...

close author preview

Reissig, Hans-Ulrich This is an algorithmically generated author record.

(Reissig, Hans-Ulrich)

Free University of Berlin

Free University of Berlin Faculty of Biology Chemistry Pharmacology

BERLIN, GERMANY

Web of Science ResearcherID: DWI-5778-2022

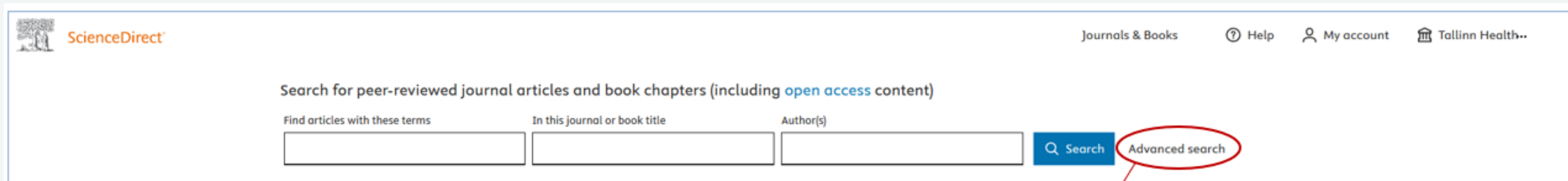
View profile

Most Recent Publications Most Cited Publications

Synthesis of Heterocyclic Compounds with P-primidine-4-carbaldehydes

Otsingu juurest leiab ka jaotise **Researcher Profiles**, kus autori nimel klõpsates näeb tema uusimaid ning ka enim viidatud publikatsioone.

ScienceDirect <https://www.sciencedirect.com/> – multidistsiplinaarne andmebaas, mis sisaldab ka tervise- ja meditsiinialaseid väljaandeid.

ScienceDirect

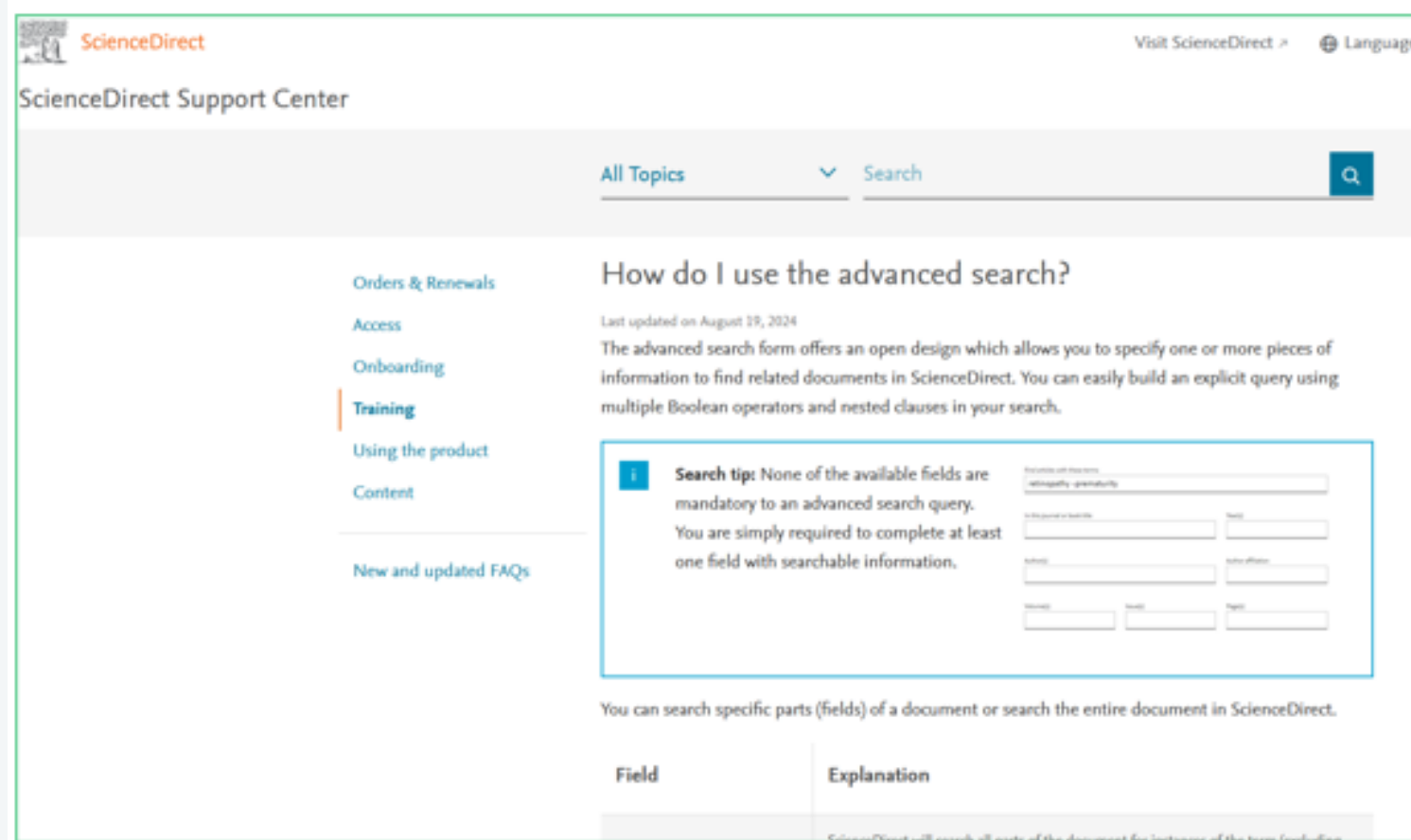
Journals & Books ? Help My account Tallinn Health...

Search for peer-reviewed journal articles and book chapters (including open access content)

Find articles with these terms In this journal or book title Author(s)

Search Advanced search

Lisaks erinevatele otsinguvõimalustele leidub andmebaasides enamasti ka juhend, kuidas andmebaasi kasutada ning otsinguid teostada – ScienceDirectis leiate selle lingilt *Search tips*

ScienceDirect

Visit ScienceDirect > Language

ScienceDirect Support Center

All Topics Search

Orders & Renewals
Access
Onboarding
Training
Using the product
Content
New and updated FAQs

How do I use the advanced search?

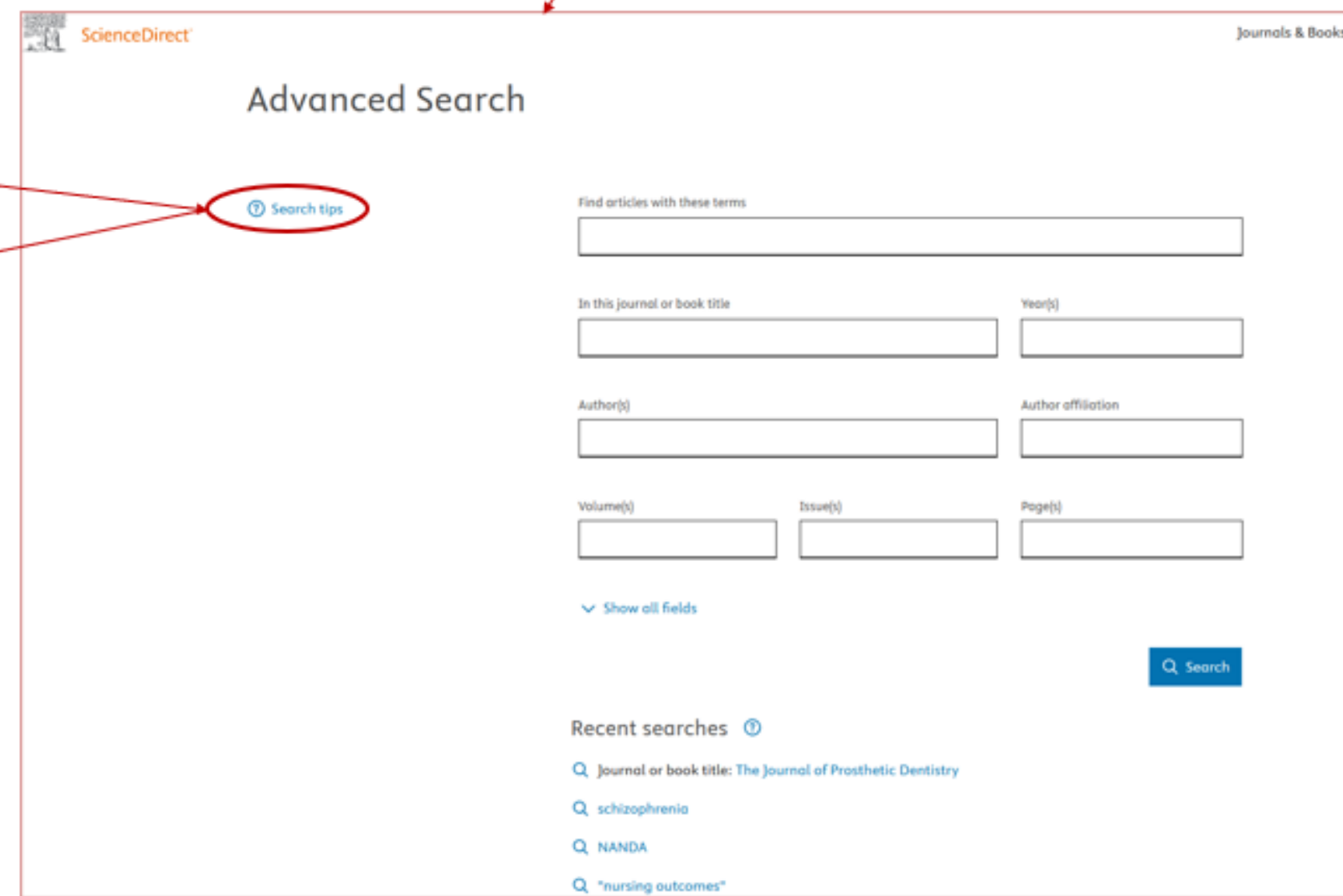
Last updated on August 29, 2024

The advanced search form offers an open design which allows you to specify one or more pieces of information to find related documents in ScienceDirect. You can easily build an explicit query using multiple Boolean operators and nested clauses in your search.

Search tip: None of the available fields are mandatory to an advanced search query. You are simply required to complete at least one field with searchable information.

You can search specific parts (fields) of a document or search the entire document in ScienceDirect.

Field	Explanation
Field	Explanation

ScienceDirect

Journals & Books

Advanced Search

Find articles with these terms

In this journal or book title Year(s)

Author(s) Author affiliation

Volume(s) Issue(s) Page(s)

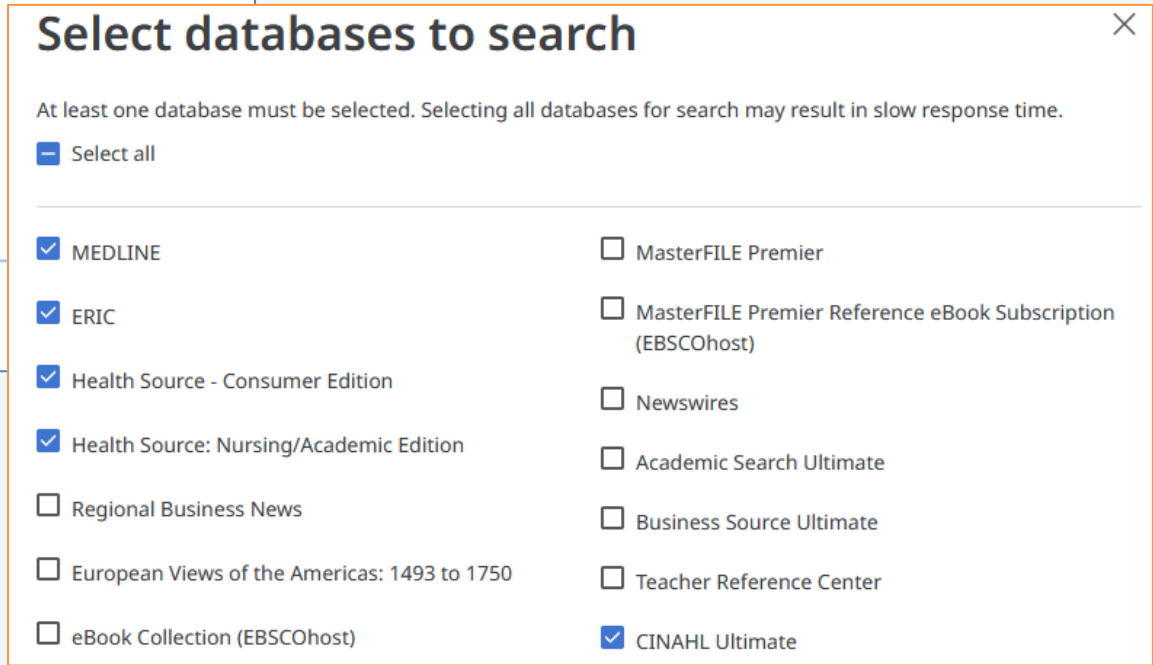
Show all fields

Search

Recent searches ⓘ

- Journal or book title: The Journal of Prosthetic Dentistry
- schizophrenia
- NANDA
- "nursing outcomes"

EBS

EBSCO juhend <https://dspace.ttk.ee/bitstream/handle/123456789/236/EBSCO2024.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Advanced search - EBSCOhost Research Databases CINAHL Ultimate

Tallinn Health University of Applied Sciences

TALLINNA
TERVISHOIU
KÕRGKOO

My dashboard ^

 Projects

 Saved

 Recent activity

 Holds & checkouts

 Alerts

Research tools

 New search

 Publication Finder

Search articles, books, journals & more

Searching: CINAHL Ultimate

Basic search

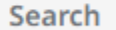
All fields ▾

AND ▾

All fields ▾

AND ▾

 Add row | Delete row

 Clear all Search

Filters Search options Publications CINAHL Headings

Limit your results

☐ Full Text

Link to CINAHL Ultimate information <https://about.ebsco.com/products/research-databases/cinahl-ultimate>

Link to CINAHL Ultimate title list <https://about.ebsco.com/m/ee/Marketing/titleLists/cul-coverage.xls>

Basic search

[New search](#)[Browse by](#) ▼[Research tools](#) ▼

 MyEBSCO

Search articles, books, journals & more

Tallinn Health University of Applied Sciences | Searching: [Health Source - Consumer Edition \(and 9 more\)](#)

All fields ▼

AND ▼

All fields ▼

AND ▼

All fields ▼

⊕ Add row

⊖ Delete row

[Clear all](#)

Search

Filters

Search options

Publications

Subjects

Limit your results

[Clear all](#)

[Basic search](#)

[New search](#)[Browse by](#) ▼[Research tools](#) ▼

 MyEBSCO

Search articles, books, journals & more

Tallinn Health University of Applied Sciences | Searching: [Health Source - Consumer Edition \(and 9 more\)](#)

Search articles, books, journals & more

Full Text

 Peer Reviewed

All dates ▼

AI-assisted search

[What's this?](#)

[Advanced search](#)

 AI-assisted search [What's this?](#)

- avaldab regulaarselt statistikat tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaasis (<https://statistika.tai.ee/>);
- koostab analüüse, väljaandeid, vastab tervisestatistikaga seotud teabenõuetele.

Tervishoiunäitajad on andmekogumid (tabelid, graafikud, kaardid), mis käsitlevad terviseseseisundit, tervist mõjutavaid tegureid ja ravi Euroopa riikides, võimaldades teostada seiret ja võrdlusi.

ET

Otsing

Public Health

Home > Indicators and data > ECHI

Euroopa peamised tervishoiunäitajad (ECHI)

LEHEKÜLJE SISU

ECHI andmehand

Viited

Latest updates

Documents

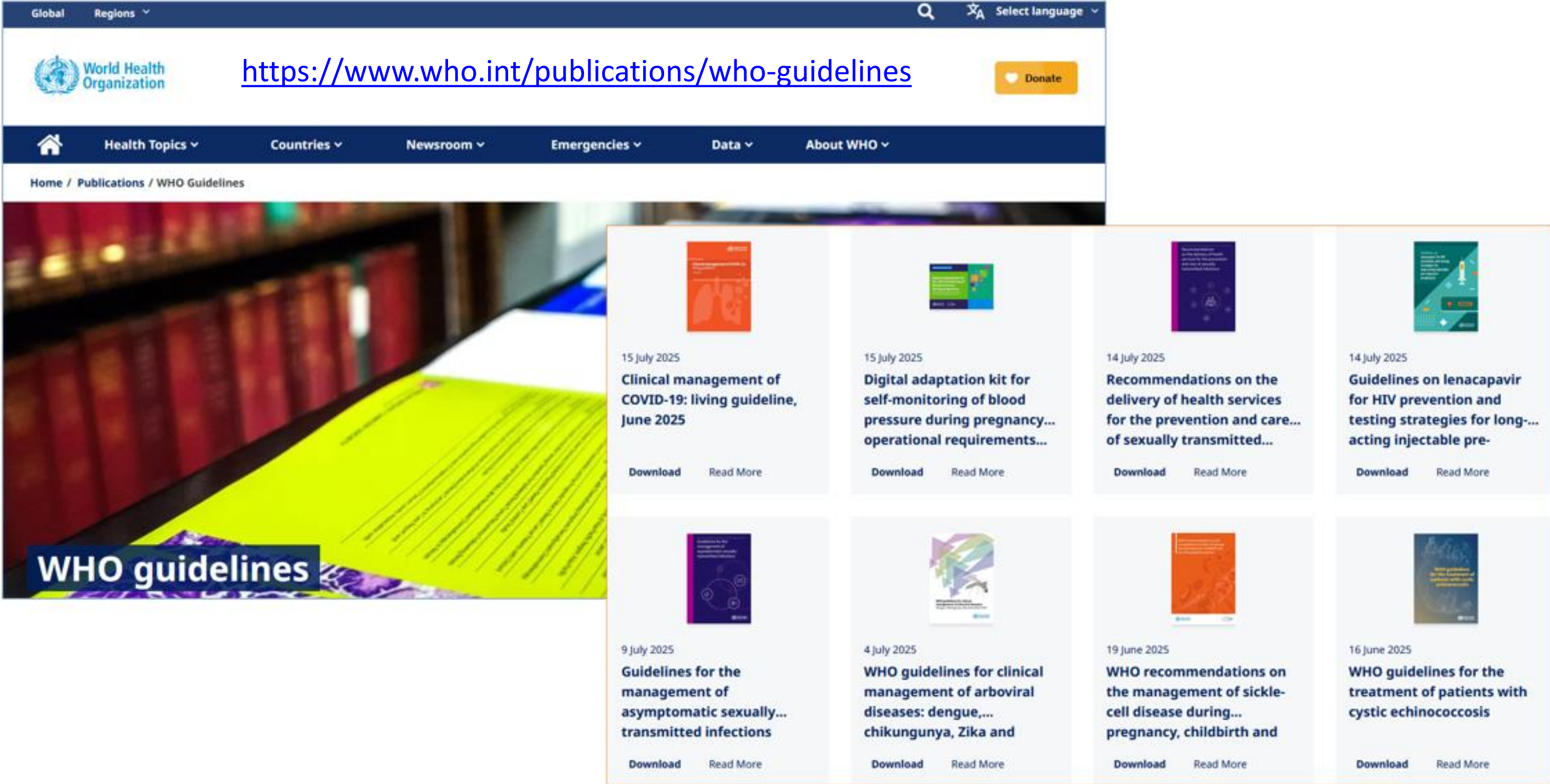
Euroopa peamised tervishoiunäitajad (ECHI), mida enne nimetati Euroopa Ühenduse tervishoiunäitajateks, loodi ELi riikide ja Euroopa Komisjoni pikaajalise koostöö tulemusena. Esimesed Euroopa peamiste tervishoiunäitajate nimekirjad koostati kolme ELi terviseprogrammidest rahastatud ECHI projekti (1998–2001, 2001–2004, 2005–2008) raames, et luua võrreldava tervise teabe süsteem tervisliku seisundi jälgimiseks ELi tasandil.

[Euroopa Ühenduse tervishoiunäitajate ja seire ühismeetme \(ECHIM\)](#) tulemusel loodi poliitikavaldkonniti liigitatud [nimekiri 88 tervisenäitajast](#), mis vaadati läbi 2017. aastal projekti BRIDGE-Health raames (teabelinkide ja andmete tootmine tervisealase poliitika ja teadusuuringute jaoks). Nendest tervisenäitajatest [rohkem kui 60 puhul](#), on välja töötatud määratlused ja andmekogumismehhanismid ning vajaduse korral on andmed liigitatud soo, vanuse, sotsiaal-majandusliku seisundi ja piirkonna alusel. Euroopa peamised tervishoiunäitajad on jaotatud järgmistesse rubriikidesse. https://webgate.ec.europa.eu/chafea_pdb/health/projects/664691/summary

Rubriik	Näited
Demograafiline ja sotsiaal-majanduslik olukord	Rahvastik, sündimus, töötuse kogumäär
Tervislik seisund	Vastsünninute suremus, HIV/AIDS, liikluses saadud vigastused

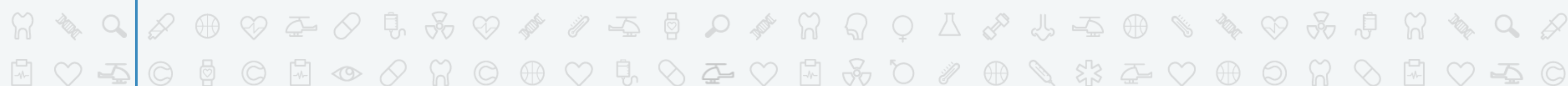
WHO Guidelines

Leht pakub Maailma Terviseorganisatsiooni koostatud juhiseid, mis põhinevad teaduslikel tõenditel ja rahvusvahelisel eksperthinnangul. Seal on juhised haiguste ennetamiseks, diagnoosimiseks ja raviks, samuti rahvatervise korraldamiseks (nt HIV, malaaria, vaktsineerimine, seksuaal- ja reproduktiivtervis). Iga juhise juures on selgitused ja võimalus dokumente veebis lugeda või alla laadida.

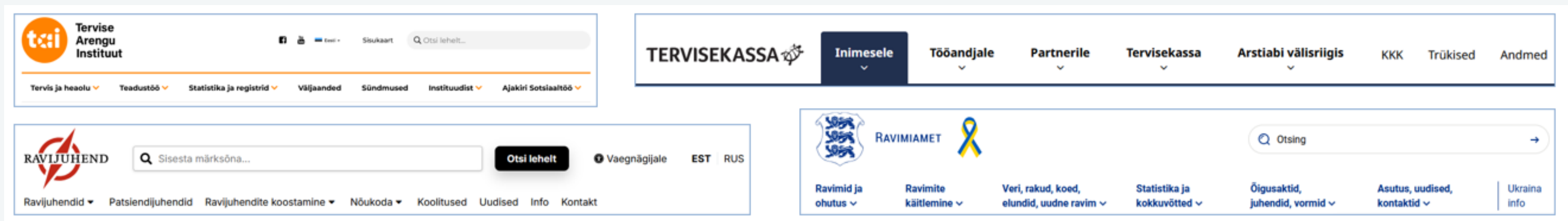

The screenshot displays the WHO Guidelines website interface. At the top, there is a navigation bar with 'Global' and 'Regions' dropdowns, a search icon, a language selector, and a 'Donate' button. Below this is a secondary navigation bar with links for 'Home', 'Health Topics', 'Countries', 'Newsroom', 'Emergencies', 'Data', and 'About WHO'. The main content area features a large banner image of a library with a yellow book in the foreground, overlaid with the text 'WHO guidelines'. To the right of the banner is a grid of eight guideline cards, each with a cover image, title, date, and 'Download'/'Read More' links.

Guideline Title	Date	Download	Read More
Clinical management of COVID-19: living guideline, June 2025	15 July 2025	Download	Read More
Digital adaptation kit for self-monitoring of blood pressure during pregnancy... operational requirements...	15 July 2025	Download	Read More
Recommendations on the delivery of health services for the prevention and care... of sexually transmitted...	14 July 2025	Download	Read More
Guidelines on lenacapavir for HIV prevention and testing strategies for long-acting injectable pre-	14 July 2025	Download	Read More
Guidelines for the management of asymptomatic sexually transmitted infections	9 July 2025	Download	Read More
WHO guidelines for clinical management of arboviral diseases: dengue, chikungunya, Zika and	4 July 2025	Download	Read More
WHO recommendations on the management of sickle-cell disease during pregnancy, childbirth and	19 June 2025	Download	Read More
WHO guidelines for the treatment of patients with cystic echinococcosis	16 June 2025	Download	Read More

- <https://tai.ee/et/instituudist/meditsiiniterminoloogia-kompetentsikeskus/who-klassifikaatorid-rfk-ja-rhk/rhk-ehk>

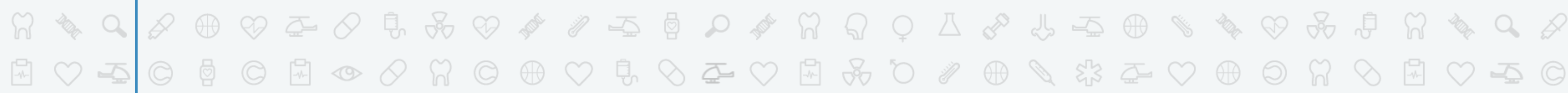

Otsingumeetodid (*search methods*)

- **Otsing märksõnade abil** (*search terms*):
 - **Boolean-otsing** (*Boolean searching*) – loogikaoperaatorid AND, OR, NOT.
 - **Sõnade järjekord** (*word order*) – võib mõjutada tulemuste olulisust.
 - **Term mapping / stemming** – sõnavormide ja sünonüümide otsimine (nt MeSH).
- **Viitepõhine otsing** (*citation-based searching*):
 - **Tagasiviited** (*backward citation searching*) – vaadatakse viidatud allikate loendit.
 - **Edasiviited** (*forward citation searching*) – leitakse allikad, mis viitavad tuntud tööle.
 - **Sarnased artiklid** (*similar articles algorithms*) – leiavad teemalt ja sõnavaralt sarnaseid töid.
 - **Kokkuviited** (*co-citations / co-references*) – sagedasti koos viidatud tööd.
- **Tehisintellekti toel otsing** (*AI-supported literature searching*):
 - Finders** – tõlgendavad loomulikus keeles antud päringuid, järjestavad tulemused ja loovad tihti ka lühikokkuvõtteid. Toimivad kui “targad otsijad”, kes toovad esile kõige asjakohasema kirjanduse;
 - Connectors** – ühendavad klassikalise viitepõhise otsingu AI-algoritmidega, tuues esile seosed artiklite, autorite ja teemade vahel. Loovad omavahel seotud teaduskirjanduse võrgustikke, mis aitavad avastada uusi allikaid.

Olulised infoallikad (*useful information sources*)

- **Kliinilise info süsteemid** (*clinical information systems*): nt UpToDate, DynaMed.
- **Süsteemsete ülevaadete andmebaasid** (*databases for systematic reviews*): Epistemonikos, PubMed (süsteemsete ülevaadete filter), Cochrane Library, TRIP.
- **Protokollide registrid** (*registers for evidence synthesis protocols*): PROSPERO, Cochrane Library, JBI Register.
- **Eel hinnatud kirjandus** (*pre-appraised literature*): McMaster PLUS, Health Evidence, KSR Evidence.
- **Akadeemilised otsingumootorid** (*academic search engines*): Google Scholar, OpenAlex, Dimensions, The Lens.
- **AI-toega otsingumootorid** (*AI-supported search engines*): Semantic Scholar, Consensus, Elicit, Perplexity, ResearchRabbit.

4) Otsingu teostamine

- Kasutatakse sama strateegiat kõigis valitud andmebaasides (kohandades vastavalt nende süntaksile).
- Dokumenteeritakse **täpne otsingupäring, kuupäev ja tulemuste arv**.

5) Viidete haldamine ja dublettide eemaldamine

Kasutatakse viitehaldusprogramme (nt EndNote, Zotero, Mendeley).

Duplikaadid eemaldatakse, et vältida sama artikli korduvat hindamist.

6) Relevantsuse hindamine (screening)

Tiitli ja kokkuvõtte sõelumine – välistatakse ilmselt ebasobivad allikad.

Täisteksti hindamine – otsustatakse lõplik kaasamine/väljaarvamine.

Näide:

Kui sinu teema on “jooga depressiooniravis täiskasvanutel”, siis välistad artiklid, mis uurivad lapsi või muid teraapiaid.

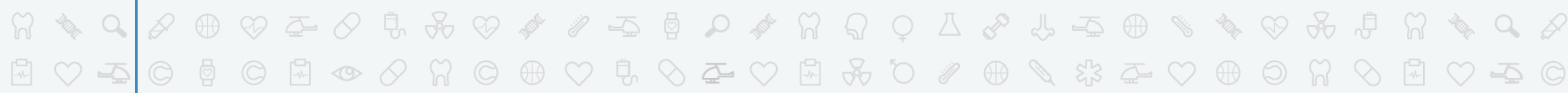
7) Dokumenteerimine ja läbipaistvus

Kõik sammud dokumenteeritakse nii, et teised saaksid protsessi korrata.

Kasutatakse tihti **PRISMA-diagrammi**, mis näitab, kui palju allikaid iga etapi järel alles jäi.

Olulised tähelepanekud

- Süsteemne otsing on **aeganõudev**, sageli kestab nädalaid või kuid.
- Edu alus on **planeerimine ja järjepidev dokumenteerimine**.
- Tavaliselt tehakse seda **kahe või enama hindajaga**, et vähendada kallutatust.

Teema: Kas taimetoitlus vähendab südame-veresoonkonna haiguste riski?

- **P:** Täiskasvanud
- **I:** Taimetoitlus
- **C:** Segatoit
- **O:** Südame-veresoonkonna haiguste risk

- (vegetarian OR vegan) AND ("cardiovascular disease" OR "heart disease") AND (adults)

- PubMed, Scopus, Web of Science

- PubMed: 642 artiklit
- Scopus: 811 artiklit
- Web of Science: 589 artiklit

- Alles: 1021 unikaalset artiklit

- Kaasatud: 23 uuringut

Seemikallikas (*seed reference*) on sinu otsinguprotsessi “stardipunkt” – teadusartikkel, raport või muu teavik, mida pead oma uurimisküsimuse seisukohalt eriti asjakohaseks ja kvaliteetseks.

Olulised omadused:

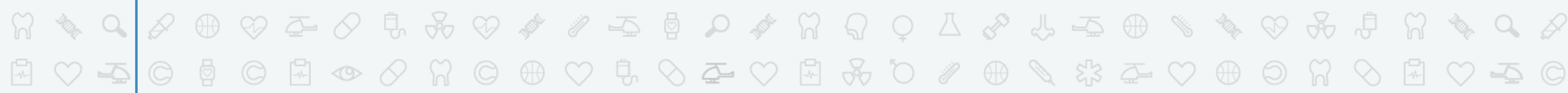
- See on **juba teadaolevalt** sinu teemaga seotud ja usaldusväärne.
- Seda kasutatakse alusena, et leida rohkem kirjandust **tagasiviidete** ja **edasiviidete** kaudu.
- Sageli aitab seemikallikas täpsustada sinu otsingutermineid ja otsingustrateegiat.

Näide:

Kui uurid kliinilisi ravijuhiseid diabeedi kohta ja leiad 2022. aasta hästi koostatud süstemaatilise ülevaate, siis see ülevaade võib olla sinu seemikallikas.

•**Tagasiviidete kaudu** leiad varasemad uuringud ja andmed, millele see ülevaade tugineb.

•**Edasiviidete kaudu** leiad uuemad uuringud, mis sellele ülevaatele viitavad.

Tagasivited

Tagasiviidete otsing tähendab, et sa vaatad läbi mõne sulle juba teadaolevalt asjakohase teaviku viidete (references) loendi, et leida teisi allikaid, millele see teavik tugineb. See on põhimõtteliselt “minevikku vaatamine” — uurid, milliseid varasemaid töid autor kasutas.

- Avardada kirjanduse hulka, leides vanemaid, tihti fundamentaalseid või alusuuringuid käsitlevaid allikaid.
- Leida esmaseid uuringuid või teoreetilisi aluseid, millel praegune töö põhineb.

1. Vali **seemikallikas** (*seed reference*) — see on artikkel, mida pead oma uurimistöö seisukohalt väga asjakohaseks.
2. Ava selle töö viidete loend.
3. Hinda iga viidatud allika relevantsust sinu uurimisküsimusele.
4. Salvesta ja vajadusel hangi täistekstid, et süvitsi uurida.

Kui sinu seemikallikas on 2023. aasta süstemaatiline ülevaade depressiooni ravimeetoditest, siis tagasiviidete otsing näitab sulle varasemaid uuringuid ja ülevaateid (nt 2015. aasta kliinilised uuringud, 2018. aasta juhised), millele see ülevaade tugineb.

- Hea viis leida alusuuringuid ja ajaloolist konteksti.
- Võib paljastada vähemtuntud, kuid olulisi töid.

- Ei aita leida uuemaid töid, sest liigud ajas tagasi.

Edasiviited (Forward Citation Searching)

Mõiste:

Edasiviidete otsing tähendab, et otsid üles kõik teavikud, mis viitavad sinu seemikallikale. See on “tulevikku vaatamine” — näed, kuidas sinu valitud teos on hiljem akadeemilises maailmas kasutust leidnud.

Eesmärk:

- Leida uuemaid uuringuid, mis tuginevad sinu seemikallikale.
- Mõista, kuidas teema on aja jooksul arenenud ja millised hilisemad uuringud sinu allikaga dialoogi astuvad.

Praktiline protsess:

1. Vali seemikallikas.
2. Kasuta andmebaasi või otsingumootorit, mis võimaldab funktsiooni “Cited by” või “Citing articles” (nt Google Scholar, Scopus, Web of Science, Dimensions).
3. Vaata läbi loetelu publikatsioonidest, mis on sinu seemikallikat tsiteerinud.
4. Vali relevantsemad ja salvesta edasiseks analüüsiks.

Näide:

Kui sinu seemikallikas on 2019. aasta kliiniline uuring uue ravimi efektiivsusest, siis edasiviidete otsing võib tuua välja 2022. ja 2023. aasta meta-analüüsid või uued uuringud, mis kas kinnitavad või vaidlustavad esialgseid tulemusi.

Plussid:

- Toob välja kõige uuemad ja teemaga seotud tööd.
- Näitab, kuidas teema on teaduslikus diskussioonis arenenud.

Miinused:

- Ei aita leida varasemaid töid.
- Kui seemikallikas on väga uus, võib edasiviiteid veel vähe olla.

Näiteks:

- 2010. aastal ilmus artikkel X.
- 2015. aastal kirjutati uus artikkel Y, kus tsiteeriti artiklit X.

Kui sa teed edasiviidete otsingut, siis sa otsidki üles selle 2015. aasta artikli Y (ja kõik teised), mis on viidanud algsele artiklile X.

Ehk lihtsustatult: sa ei uuri ainult seda, millele artikkel ise viitas (tagasiviited), vaid otsid välja, kes seda artiklit hiljem on oma töödes kasutanud.

Hall kirjandus (*grey literature*) on teadus- või tehniline teave, mis **ei ole avaldatud traditsioonilistes kommerts- või teadusväljaannetes** (nt eelretsenseeritud ajakirjades), kuid on siiski sisukas ja uurimistöö seisukohalt väärtuslik.

Olulisemad tunnused

Sageli ei läbi **eelretsenseerimist** (*peer review*).
Võib olla raskemini leitav, sest see ei pruugi olla tavapärastes andmebaasides.
Avaldamine toimub tihti organisatsioonide, valitsuste, ülikoolide või konverentside kaudu.

Miks hall kirjandus on oluline süsteemses otsingus?

Vähendab avaldamiskallutatust (*publication bias*): teadusajakirjad eelistavad sageli positiivseid ja “põnevaid” tulemusi, hall kirjandus võib sisaldada ka neutraalseid või negatiivseid tulemusi.
Võib sisaldada **värskemat infot**, mida pole veel jõutud teadusajakirjas avaldada.
Aitab leida **unikaalseid andmeid**, mida mujal ei ole.

Näide süsteemses otsingus:

Kui uurid uue ravimi efektiivsust, võid leida ClinicalTrials.gov registrist uuringu tulemused, mida ei ole ajakirjas avaldatud, kuid mis näitavad, et ravim ei olnud efektiivne — see on teaduse seisukohalt väga oluline info.

Näited hallist kirjandusest

Valitsuse ja ametiasutuste raportid

nt WHO tervisepoliitika raportid
Eesti Tervise Arengu Instituudi aruanded

Konverentsi ettekanded ja abstraktid

teaduskonverentside materjalid, mida ei ole veel ajakirjas avaldatud

Akadeemilised lõputööd ja väitekirjad (*theses, dissertations*)

Tehnilised aruanded (*technical reports*)

nt inseneriuuringud, kliiniliste katsete aruanded

Poliitikadokumendid (*policy papers*)

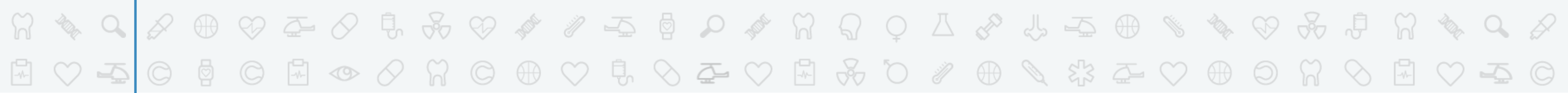
Kliiniliste uuringute registrid

nt ClinicalTrials.gov

Mittetulundusühingute uuringud

nt Greenpeace'i või Amnesty Internationali uurimused

Ettevõtete-sisesed aruanded (kui on avalikud)

Bias ehk kallutatus

Bias teadustöös ja tõendusmaterjali sünteesis näitab **kallutatust** ehk süstemaatilist viga, mis võib moonutada uuringu tulemusi või nende tõlgendust. See ei ole juhuslik viga, vaid midagi, mis viib tulemusi püsivalt ühes suunas valeks.

Valikukallutatus (Selection bias)

Tekib, kui uurimusse kaasatud osalejad ei esinda sihtrühma.

Näide: Ravimiuuringusse valitakse ainult noored ja terved patsiendid, kuigi ravim on mõeldud ka vanematele ja haigematele.

Mõõtekallutatus (Measurement bias / Information bias)

Andmete kogumisel kasutatakse ebatäpseid või ebajärjekindlaid mõõtmisviise.

Näide: Vererõhku mõõdetakse osalejatel eri tüüpi aparaatidega, mis annavad erinevaid näite.

Järelejätmise kallutatus (Attrition bias)

Kui osa osalejaid katkestab uuringu ja nende andmeid ei kaasata analüüsi.

Näide: Tugevaid kõrvaltoimeid kogenud patsiendid lahkuvad uuringust, mistõttu kõrvaltoimed paistavad harvemad.

Avaldamiskallutatus (Publication bias)

Uuringud, mille tulemused on positiivsed või "huvitavad", avaldatakse sagedamini kui negatiivsed või nulltulemused.

Näide: Ainult edukad kliinilised katsed jõuavad ajakirjadesse.

Tõlgenduskallutatus (Interpretation bias)

Tulemusi tõlgendatakse viisil, mis toetab eelistatud hüpoteesi või rahastaja huve.

Näide: Autorid rõhutavad kõrvaltoimete vähesust, kuigi statistika näitab olulist riski.

Raporteerimiskallutatus (Reporting bias)

Esitatakse ainult osa tulemustest (valikuline raporteerimine)

Näide: Uuringus mõõdeti 10 erinevat tulemust, aga avaldatakse ainult need 3, mis olid statistiliselt olulised.

Miks kallutatus on probleem?

- Võib anda vale pildi sekkumise efektiivsusest või ohutusest.
- Kahandab tõendite usaldusväärsust.
- Kui kallutatust ei tuvasta ega kontrolli, võib kogu tõendusmaterjali sünteesi tulemus olla eksitav.

Bias'i tüüp	Kirjeldus	Näide	Kuidas tuvastada	Kuidas vähendada
Valikukallutatus (Selection bias)	Osalejad ei esinda sihtrühma või valik ei ole juhuslik	Ravimiuuringus ainult noored patsiendid	Kontrollida, kuidas valim moodustati ja kas kaasamiskriteeriumid on liiga kitsad	Kasutada juhuslikku valikut ja selgelt määratletud kaasamise/välistamise kriteeriume
Mõõtekallutatus (Measurement / Information bias)	Mõõtmismeetodid on ebatäpsed või erinevad rühmade vahel	Vererõhku mõõdetakse eri aparatuuridega	Vaadata, kas mõõtmismeetod on standardiseeritud ja sama kõigile	Kasutada valideeritud mõõtmisvahendeid ja koolitada hindajaid
Järelejätmise kallutatus (Attrition bias)	Osalejad lahkuvad uuringust ebavõrdselt eri rühmades	Rohkem lahkumisi ravimirühmas kõrvaltoimete tõttu	Kontrollida lahkumise määra ja põhjust rühmade kaupa	Analüüsida 'intention-to-treat' meetodil ja raporteerida kõik väljalangejad
Avaldamiskallutatus (Publication bias)	Positiivsete tulemuste avaldamine on tõenäolisem kui negatiivsete	Ainult edukad ravimiuuringud jõuavad ajakirjadesse	Meta-analüüsis kasutada funnel plot'i ja otsida registreeritud, kuid avaldamata uuringuid	Otsida halli kirjandust ja registreerimata tulemusi
Raporteerimiskallutatus (Reporting bias)	Ainult osa mõõdetud tulemustest avaldatakse	Uuringus mõõdeti 10 tulemust, avaldati 3 olulist	Võrrelda avaldatud andmeid protokollis kirjelduga	Nõuda protokollis avalikustamist ja järgida raportijuhiseid (nt PRISMA)
Tõlgenduskallutatus (Interpretation bias)	Tulemusi tõlgendatakse viisil, mis toetab eelnevat hüpoteesi või huve	Autorid jätavad mainimata olulised riskid	Lugeda arutelu kriitiliselt ja võrrelda seda andmete tegelike näitajatega	Kasutada sõltumatuid hindajaid ja kaasata mitu arvamust
Rahastajamõju (Funding bias)	Rahastaja huvid mõjutavad uuringu kujundust või tulemuste esitamist	Farmaatsiafirma rahastab uuringut oma ravimi kohta	Kontrollida, kes rahastas uuringut ja kas autoritel on huvide konflikte	Avalikustada rahastamise allikad ja kaasata sõltumatuid uurijaid

Search Smart on veebileht, mis aitab kasutajatel võrrelda akadeemilisi andmebaase vastavalt sellele, milliseid dokumente nad katavad (nt teadusartiklid, kliinilised uuringud) ja milliseid otsingufunktsioone toetavad (nt Boolean-otsing, tagasiviited).

<https://www.searchsmart.org/>

Find!

SCHOLARLY RECORDS
DATABASES

Tutorials

FAQ

News

Feedback

Search the best databases in academia.

There are dozens of academic databases, each offering unique coverages and features.
To identify the ones most suitable for you, please select:

Record types the databases must cover:

Record types

 Scholarly records

 Clinical trials

Coverage

 Subjects

 Keywords

Subject coverage (0/26)

☐ Arts and Humanities

☐ Biochemistry, Genetics and Molecular Biology

☐ Engineering

☐ Medicine

☐ Social Sciences

[Show more](#)

Searches the databases must support:

☒ Default

Just show largest databases first.

☐ Systematic keyword searching

I want to systematically find all documents on a topic I know well - with Boolean search strings.

☐ Backward citation searching

I want to find backward citations of documents.

☐ Forward citation searching

I want to find forward citations of documents.

☐ Only show non-paywalled databases

Shows only databases with freely accessible search interface. The number of open access records will vary.

Knowledge Synthesis Decision Tool on tööriist, mis aitab uurijal otsustada, millist tüüpi kirjanduse ülevaade (review) sobib tema uurimisküsimuse jaoks. Lihtsamalt öeldes: see on nagu “otsustuspuu”, kus sa vastad järjest küsimustele (nt kas pead leidma *kogu* olemasoleva tõendusmaterjali, mitu inimest töötab tiimis, kui palju aega on jne). Vastuste põhjal suunab tööriist sind sobiva ülevaate tüübi juurde. Ehk see aitab vältida “pimesi alustamist” ja suunab teadlast tegema metoodiliselt sobivaid valikuid.

<https://guides.hsict.library.utoronto.ca/c.php?g=744151&p=5382016>

ST. JOSEPH'S • ST. MICHAEL'S • PROVIDENCE

UNITY HEALTH
TORONTO

LIBRARY SERVICES

Home

Hours & Location-

Topic Guides

Find Books & Materials-

Training -

Services-

About Us-

Welcome

Types of Literature Reviews

Knowledge Synthesis Tools

Decision Tool

Comparison Chart

Readiness Checklist

Software

Guidance on Authorship

Knowledge Synthesis Search Timeline

Peer Review of Electronic Search

Decision Tool

Decision Tool

Knowledge Synthesis Decision Tool

UNITY HEALTH
TORONTO

This tool assists in making a decision about what type of review is right for you based on your research question(s) and the required parameters of each type of review. It is meant to be used with the comparison chart.

Are you required to find **all** available evidence on a particular research topic? (i.e. to avoid biases, to create best-practice guideline, etc.)

Yes

No

Do you have 3 or more people to work on the review?

Yes

No

Do you have 9–18 months to complete a review?

More intensive reviews require a multi-person team for unbiased article screening. Single authors review could be problematic.

Literature (Narrative) Review

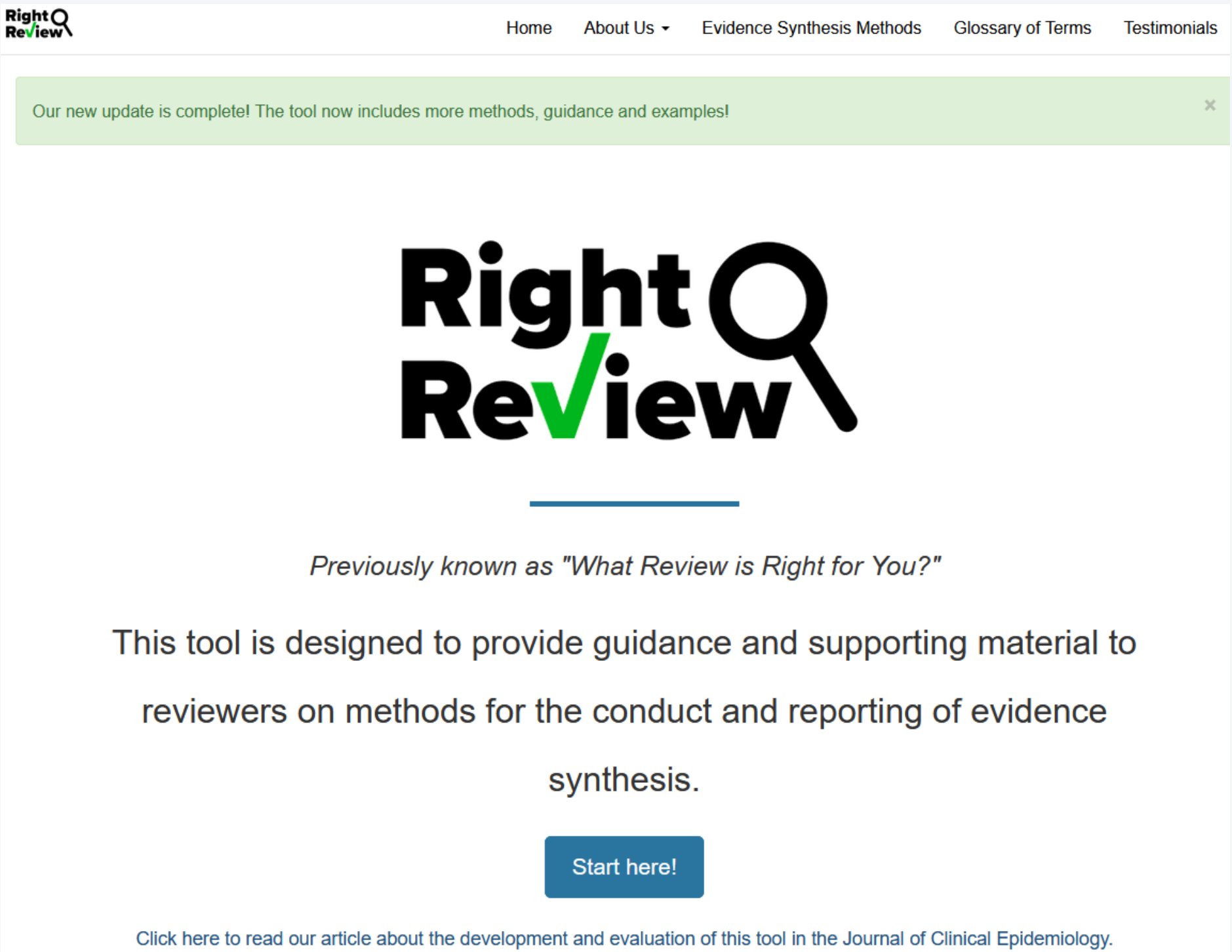
Reasons for doing a narrative review

A horizontal row of various medical and healthcare-related icons, including a tooth, DNA helix, microscope, heart, ambulance, pill, syringe, and others, arranged in two rows.

Right Review (varem tuntud kui “*What Review is Right for You?*”)

👉 Eesmärk on anda uurijatele ja retsensentidele juhiseid ning abimaterjale, kuidas **valida sobiv meetod teadmiste sünteesiks** ja kuidas seda **korrektselt läbi viia ja raporteerida**.

<https://rightreview.knowledgetranslation.net/>

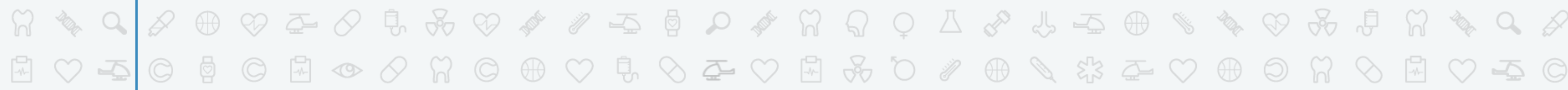

Erinevalt eelmisest tööriistast (Unity Health “Decision Tool”), mis juhendab samm-sammult, millist *ülevaate tüüpi* valida, keskendub Right Review rohkem meetoditele ja nende rakendamisele.

Näiteks:

- Sa saad valida, kas sinu ülevaade on **kvantitatiivne** (nt meta-analüüs) või **kvalitatiivne** (nt meta-süntees).
- Vastavalt sellele annab tööriist sulle metoodilisi soovitusi ja viiteid, kuidas oma ülevaadet õigesti üles ehitada ja raporteerida.

Ehk kui eelmine tööriist aitab vastata küsimusele “*mis tüüpi ülevaade sobib mulle?*”, siis see pigem aitab küsimusega “*kuidas seda valitud ülevaadet metoodiliselt õigesti teha ja kajastada?*”.

PICO on lühend neljast komponendist, mida kasutatakse **uurimisküsimuse formuleerimisel**:

P – Population / Problem

Keda või mida küsimus käsitleb?

Nt: täiskasvanud patsiendid, kellel on 2. tüüpi diabeet.

I – Intervention

Millist sekkumist, ravi või tegevust uuritakse?

Nt: madala süsivesikusisaldusega dieet.

C – Comparison

Millega võrreldakse? See võib olla teine ravi, standardpraktika või üldse mitte mingit sekkumist.

Nt: tavaline tasakaalustatud dieet.

0 – Outcome

Milliseid tulemusi mõõdetakse või oodatakse?

Nt: veresuhkru tase, kehakaalu muutus.

P	Patient/Population	Disease / condition / behaviour ... to treat, to diagnose, to prevent
I	Intervention	Drug, lifestyle intervention, test
C	Comparison	Placebo, another drug, another test, or none
O	Outcome	Mortality, disease improvement, FP/FN, incidence rates, duration, ...
T	Time	End of study, 2 years,....
S	Study design (or Setting)	RCTs / hospital

SPICE

SPICE on üks neist raamidest, mis **aitab uurimisküsimust struktureerida** (natuke nagu PICO, aga teistsuguse rõhuasetusega).

Seda kasutatakse eriti sotsiaal- ja tervishoiuteadustes, kui uuritakse mitte ainult meditsiinilisi sekkumisi, vaid ka teenuseid, kogemusi või konteksti.

- **S – Setting** (*uuringu keskkond*, nt haigla, kool, kogukond)
- **P – Perspective** (*vaatepunkt*, nt patsiendid, õpetajad, hooldajad)
- **I – Intervention** (*sekkumine*, nt ravimeetod, koolitus, teenus)
- **C – Comparison** (*võrdlus*, nt tavaline hooldus, sekkumise puudumine, alternatiivne programm)
- **E – Evaluation** (*hindamine*, nt milliseid tulemusi mõõdetakse – rahulolu, tervisetulemused, teadmiste kasv)

S	Setting	The setting or the context
P	Population or perspective	Which population or perspective will the research be conducted for/from
I	Intervention	The intervention been studied
C	Comparison	Is there a comparison to be made?
E	Evaluation	How well did the intervention work, what were the results?

◆ Näide SPICE kasutamisest:

Uuring: "Kas haiglapatsientide rahulolu suureneb, kui toitlustusprotsessi täiustatakse?,"

- **S** – haiglasisene toitlustusosakond
- **P** – haiglaravil olevad patsiendid
- **I** – uus menüü ja teenindusprotsess
- **C** – varasem toitlustussüsteem
- **E** – patsiendirahulolu hinnangud ja tagasiside

ECLIPS (*Expectation, Client group, Location, Impact, Professionals, Service*)

on **metoodiline tööriist**, mida kasutatakse eelkõige terviseteenuste korralduse, poliitika, juhtimise ja arendamise teemade uurimisküsimuste formuleerimisel. See sobib eriti siis, kui uuritakse, kuidas teenuseid pakkuda, muuta või parandada, mitte ainult sekkumise otsest kliinilist mõju.

E – Expectation (*ootus / eesmärk*)

1. Mida loodetakse saavutada?
2. Milline on uurimuse peamine eesmärk või soovitud tulemus?
3. Näide: parandada tervishoiuteenus kättesaadavust, vähendada ooteaega, suurendada patsiendirahulolu.

C – Client group (*kliendirühm*)

1. Kes on teenuse sihtrühm?
2. See võib olla kindel elanikkonnagrupp, patsiendirühm või kogukond.
3. Näide: eakad, krooniliste haigustega patsiendid, noored emad, maapiirkonna elanikud.

L – Location (*asukoht / kontekst*)

1. Kus teenust osutatakse või millises geograafilises või institutsionaalses kontekstis see toimub?
2. Näide: haigla, tervisekeskus, kool, kogukonnakeskus, maapiirkond.

I – Impact (*mõju / muutus*)

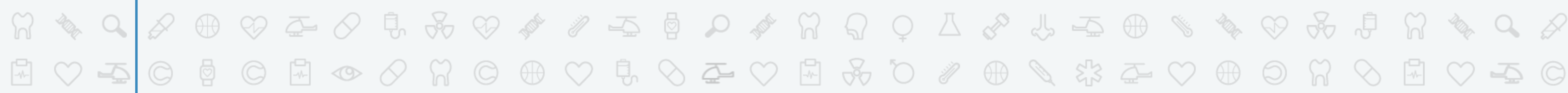
1. Millist mõju või muutust oodatakse?
2. Mõõdetavad tulemused, nt teenuse kvaliteet, rahulolu, kuluefektiivsus, tervisenäitajad.

P – Professionals (*professionaalid / osapooled*)

1. Millised spetsialistid või organisatsioonid on teenuse osutamises või hindamises kaasatud?
2. Näide: arstid, õed, sotsiaaltöötajad, tervishoiujuhid, poliitikakujundajad.

S – Service (*teenus*)

1. Mis on uuritav teenus või teenusekomponent?
2. Näide: koduõendusteenus, perearstisüsteem, vaktsineerimisprogramm, psühholoogiline nõustamine.

E	Expectation	Purpose of the study – what are you trying to achieve?
C	Client group	Which group are you focusing on?
L	Location	Where is that group based?
I	Impact	If your research is looking for service improvement, what is this and how is it being measured?
P	Professionals	What professional staff are involved?
S	Service	Which service are you focusing on?

Näide ECLIPSE rakendamisest

Uurimisküsimus:

"Millist mõju avaldab (I) uus perearstide töökorraldus (S) maapiirkonna (L) krooniliste haigustega patsientidele (C), vastavalt tervishoiuametnike ja perearstide (P) hinnangule, võrreldes senise mudeliga, lähtudes eesmärgist parandada juurdepääsu (E)?,"

ECLIPS:

- **E** – parandada juurdepääsu esmatasandi tervishoiule
- **C** – krooniliste haigustega patsiendid
- **L** – maapiirkond
- **I** – teenuse kättesaadavuse ja kvaliteedi paranemine
- **P** – perearstid ja tervishoiuametnikud
- **S** – perearstide töökorralduse uus mudel

Uurimisküsimuse kontekstis tähendab **FINER** viit kriteeriumi, mille järgi hinnatakse, **kas uurimisküsimus on hästi sõnastatud ja teostatav**:

F – Feasible (*teostatav*) – kas on olemas piisavalt ressursse, aega, osalejaid ja andmeid, et uuring läbi viia?

I – Interesting (*huvitav*) – kas küsimus on oluline ja huvitav nii uurijale kui ka teistele (nt teadlastele, praktikutele)?

N – Novel (*uus*) – kas küsimus toob midagi uut või täiendab olemasolevat teadmist?

E – Ethical (*eetiline*) – kas uuring on eetiliselt vastuvõetav ja vastab nõutud standarditele?

R – Relevant (*asjakohane*) – kas küsimus on seotud valdkonna probleemide või eesmärkidega ja kas sellel on praktiline väärtus?

💡 Lühidalt: FINER aitab kontrollida, et uurimisküsimus ei oleks lihtsalt “huvitav mõte”, vaid reaalselt teostatav, eetiline ja sisuline.

FINER kontroll-loend uurimisküsimuse hindamiseks

F – Teostatav (Feasible) ✓/✗

- On olemas piisavalt andmeid või ligipääs uuritavale rühmale.
- Ressursid (raha, aeg, seadmed, oskused) on piisavad.
- Uuringu maht ja keerukus on jõukohased.

I – Huvitav (Interesting) ✓/✗

- Teema pakub huvi sulle endale.
- Teema on aktuaalne ka sinu eriala kogukonnas.
- Võimalik, et tulemused äratavad tähelepanu või arutelu.

N – Uus (Novel) ✓/✗

- Küsimus lisab uusi teadmisi, täidab lõnga või kinnitab/vaidlustab varasemaid tulemusi.
- Pole lihtsalt vana uuringu koopia.

E – Eetiline (Ethical) ✓/✗

- Vastab eetikanõuetele ja seadustele.
- Ei põhjusta ebavajalikku kahju osalejatele või keskkonnale.
- Vajadusel on eetikanõukogu luba saadav.

R – Asjakohane (Relevant) ✓/✗

- Küsimus on seotud valdkonna oluliste probleemidega.
- Tulemusi saab praktiliselt rakendada või need mõjutavad poliitikat/praktikat.
- Uuring sobitub sinu teadus- või tööeesmärkidega.

